МСПМД (IMAS) 11.20

Друге видання 01 січня 2003 р. Поправка 6, червень 2013 р.

Принципи та процедури проведення операцій по відкритому спалюванню та відкритій детонації

Директор, Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС) 380 Madison Avenue, M11023 New York, NY 10017 USA

 Електронна пошта:
 mineaction@un.org

 Телефон:
 (1 212) 963 1875

Факс: (1 212) 963 2498

Веб-сайт: <u>www.mineactionstandards.org</u>

Застереження

Цей документ ε чинним з дати, позначеної на титульному аркуші. Оскільки Міжнародні стандарти з питань протимінної діяльності (МСПМД) підлягають регулярній перевірці та регулярному перегляду, користувачам слід звірятися з веб-сайтом проекту МСПМД (IMAS) за адресою: http://www.mineactionstandards.org/ для підтвердження статусу таких стандартів , або перевіряти їх на веб-сайті UNMAS за адресою: www.mineaction.org

Повідомлення про авторські права

Цей документ Організації Об'єднаних Націй є одним з Міжнародних стандартів з питань протимінної діяльності (МСПМД (ІМАЅ)), і авторські права на нього застережено Організацією Об'єднаних Націй. Ані цей документ, ані витяги з нього не можуть відтворюватися, зберігатися або передаватися в жодній формі, або за допомогою будь-яких засобів , або з будь-якою іншою метою без попередньої письмової згоди Служби ЮНМАС, що діє від імені Організації Об'єднаних Націй.

Цей документ не призначено для продажу.

Директор, Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС) 380 Madison Avenue, M11023 New York, NY 10017 USA

E-mail: <u>mineaction@un.org</u> Телефон: (1 212) 963 1875 Факс: (1 212) 963 2498

© ЮНМАС 2003 – всі права захищені

Зміст Bctyn.....vi 1. 2. 3. Терміни, визначення та скорочення 1 4. 4.1. 4.2. 4.3. 4.4. 5. 6. 6.1. 6.2. 6.3. 6.4. 7. 7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 7.5. 8. Затвердження ділянок для знищення боєприпасів і стандартних оперативних процедур (СОП) 5 8.1. 8.2. Посилання 6 8.3. 8.4. 8.5. 8.6. 8.7. 8.8. 8.9. 8.10. 8.11. 8.12. 8.13. 8.14.

8.15.	Форма одягу				
8.16.	Запобіжні заходи, притаманні конкретній ділянці для знищення боєприпасів9				
8.17.	Процедури підготовки і реагування у зв'язку з нещасними випадками9				
8.18.	Ведення обліку і складання доповідей				
9. Планування та підготовка					
10. B	иконання завдань по знищенню боєприпасів10				
Додаток А (Нормативні) Довідкові документи					
Додаток В (Інформативний) Схематичний план ділянки, де проводиться знищення боєприпасів 12					
Додаток С (Нормативний) Контроль за операціями по знищенню боєприпасів13					
Реєстр поправок					

Передмова

Міжнародні стандарти для програм у сфері гуманітарного розмінування були вперше запропоновані робочими групами на міжнародній технічній конференції, яка проводилася у Данії у липні 1996 року. Були встановлені критерії для всіх аспектів процесу розмінування, рекомендовані стандарти й узгоджене нове універсальне визначення поняття «розмінування». Наприкінці 1996 року принципи, запропоновані у Данії, були розвинені робочою групою під керівництвом ООН і з'явилися «Міжнародні стандарти для проведення операцій з гуманітарного розмінування». Перше видання було опубліковане Службою Організації Об'єднаних Націй з питань протимінної діяльності (ЮНМАС) у березні 1997 року.

3 того часу сфера застосування цих початкових стандартів була розширена з метою включення інших елементів протимінної діяльності та відображення змін, внесених до оперативних процедур, практики і норм. Ці стандарти були перероблені і перейменовані на Міжнародні стандарти протимінної діяльності (МСПМД (IMAS)), а їх перше видання з'явилося у жовтні 2001 року.

Організація Об'єднаних Націй несе загальну відповідальність за створення умов і сприяння ефективному управлінню програмами протимінної діяльності, з розробкою і підтримкою стандартів включно. Тому Служба ЮНМАС є підрозділом у структурі Організації Об'єднаних Націй, що несе відповідальність за розробку і підтримку стандартів МСПМД (ІМАS). Підготовка стандартів МСПМД (ІМАS) здійснюється за підтримки Женевського міжнародного центру гуманітарного розмінування.

Робота з підготовки, огляду і перегляду стандартів МСПМД (ІМАS) здійснюється технічними комітетами за підтримки міжнародних, урядових і неурядових організацій. Найновішу версію кожного стандарту, разом з інформацією про роботу технічних комітетів, можна знайти за посиланням http://www.mineactionstandards.org/. Окремі стандарти МСПМД (ІМАS) переглядаються не рідше ніж раз на три роки для відображення змін, які мають місце у нормах і практиці протимінної діяльності, а також для введення цих змін до міжнародних правил і вимог.

Вступ

Знищення запасів протипіхотних мін (ППМ) може являти собою складну операцію з точки зору матеріально-технічного забезпечення цього процесу в зв'язку зі значними обсягами запасів цих мін. Методи фізичного знищення варіюються від порівняно простих способів відкритого спалювання або відкритої детонації (ВСВД) до найскладніших промислових процесів. У багатьох випадках спосіб ВСВД виявиться єдиним наявним в розпорядженні практично здійсненним, життєздатним і доступним методом. Тому мета цього Стандарту МСПМД (ІМАS) полягає в тому, щоб встановити принципи і процедури безпечного проведення великомасштабних операцій, заснованих на застосуванні методів ВСВД.

Цей стандарт МСПМД (IMAS) містить зміст Додатку D МТНБ 10.10 Знищення та демілітаризація та міститься в серії стандартів МСПМД (IMAS) для легкого доступу до довідкових документів.

Принципи і процедури операцій відкритого спалювання або відкритої детонації

1. Область застосування

Мета цього Стандарту МСПМД (IMAS) полягає в тому, щоб пояснити принципи і процедури проведення великомасштабних операцій, заснованих на застосуванні методів відкритого спалювання або відкритої детонації (ВСВД). Він включає рекомендації щодо компонування ділянок, де проводиться знищення запасів, і змісту стандартних оперативних процедур (СОП) з метою забезпечення застосування безпечної роботи системи.

Хоча в цьому стандарті МСПМД (IMAS) даються керівні вказівки щодо знешкодження вибухонебезпечних предметів (ЗВП), включаючи протипіхотні міни (ППМ), в ньому не розглядаються питання, пов'язані зі знешкодженням ядерної, біологічної чи хімічної зброї та знищенням польових запасів ППМ, що виникли безпосередньо в результаті проведення операцій з розмінування. Однак принципи і процедури, що містяться в цьому стандарті МСПМД (IMAS), в рівній мірі застосовні до операцій зі знищення польових запасів, і вони можуть бути пристосовані національними органами та організаціями з розмінування для використання під час таких операцій.

Цей стандарт МСПМД (IMAS) слід застосовувати разом зі стандартами МТНБ 10.10, МСПМД (IMAS) 04.10, 09.30, 10.10, 10.20, 10.50 10.70 та 11.10:

- а) В стандарті МТНБ 10.10 Знищення та демілітаризація містяться вказівки щодо знищення та демілітаризації усіх типів неядерних боєприпасів, включаючи протипіхотні міни (ППМ) та касетні боєприпаси. Зміст цього стандарту МСПМД (ІМАS) заснований на Додатку D МТНБ 10.10:
- b) В стандарті МСПМД (IMAS) 04.10 наводиться повний глосарій всіх термінів, визначень та скорочень, що використовуються в серії стандартів МСПМД (IMAS);
- с) В стандарті МСПМД (IMAS) 09.30 містяться технічні умови і керівні принципи щодо знешкодження вибухонебезпечних предметів (ЗВП) як однієї з частин протимінної програми;
- в стандарті МСПМД (ІМАЅ) 10.10 розглядаються загальні вимоги в галузі безпеки та гігієни праці (БГП). Вони в рівній мірі застосовні як до операцій з знешкодження, так і до операцій з розмінування;
- е) В стандарті МСПМД (IMAS) 10.20 містяться технічні умови і керівні принципи щодо розробки і здійснення політики і документованих процедур і методів, які спрямовані на створення і обслуговування безпечних ділянок, де проводиться розмінування;
- f) В стандарті МСПМД (IMAS) 10.50 встановлюються технічні умови щодо зберігання і транспортування вибухових речовин та поводження з ними;
- g) В стандарті МСПМД (IMAS) 10.70 містяться керівні принципи захисту навколишнього середовища під час дій з розмінування; та
- h) В стандарті МСПМД (IMAS) 11.10 даються керівні вказівки щодо технічних факторів, які необхідно враховувати, і наявних технологій для знищення запасів ППМ.

2. Посилання

Список нормативних та інформативних посилань наводиться у Додатку А. Нормативні посилання ϵ важливими документами, на які посилається цей стандарт, і які ϵ складовою положень цього стандарту.

3. Терміни, визначення та скорочення

Питання про знищення запасів може бути складним в технічному відношенні, і важливо правильно розуміти значення використовуваної в даний час термінології. Найчастіше терміни ε вза ε мозамінними, що призводить до плутанини.

Повний глосарій всіх термінів, визначень і скорочень, які використовуються у серії стандартів МСПМД (IMAS), подано у документі МСПМД (IMAS) 04.10.

4. Принципи та пріоритети

4.1. Загальні питання

Знищення боєприпасів ϵ потенційно небезпечним завданням. Ризики можна звести до мінімуму в разі дотримання правильних процедур. Якщо цього не робити, то ϵ дуже висока ймовірність нещасного випадку з серйозними наслідками.

4.2. Пріоритети

Слід завжди приділяти увагу наступним пріоритетним питанням:

- i) Техніка безпеки має основоположне значення для збереження як особового складу, так і майна. Якщо будь-який метод не відповідає вимогам техніки безпеки, то від нього слід відмовитися.
- j) Режим безпеки оскільки предмети, які підлягають знищенню, і використовувані в цих цілях вибухові речовини становлять інтерес для терористів і злочинців, необхідно постійно забезпечувати режим безпеки зберігання ППМ і донорних зарядів.
- k) Звітність безпосередньо пов'язана з режимом безпеки. Про кожний випадок втрати ППМ або вибухових речовин необхідно негайно подавати рапорт і проводити відповідне розслідування.
- l) Темпи проведення робіт ні в якому разі не можна йти на компроміс щодо перших трьох пріоритетних питань з метою прискорення темпів проведення робіт.
- m) Захист навколишнього середовища дії мають бути сплановані таким чином, щоб мінімізувати негативний вплив на навколишнє середовище.

4.3. Принципи

Існує безліч різних і детально описаних процедур знищення боєприпасів, однак деякі принципи застосовні до всіх видів завдань, пов'язаних зі знищенням. До них відносяться:

- а) Знання характеристик і конструкції боєприпасів означає детальне знання як предмета, що підлягає знищенню, так і вибухової речовини, що використовується для його знищення. До тих пір, поки не будуть відомі конструктивні особливості і технічні характеристики того чи іншого, неможливо визначити безпечні та ефективні засоби знищення.
- b) Ретельне планування завдання не слід залишати процес планування до прибуття на місце, де проводиться знищення. Розробка детальних програм і процедур повинна здійснюватися завчасно.
- с) Створення безпечного виробничого середовища необхідно створювати і підтримувати безпечні умови праці для групи, що займається знищенням, а також безпечне виробниче середовище для іншого персоналу, майна, худоби, транспортних засобів і устаткування.
- Подання чітких команд і їх виконання. Ділянка для знищення боєприпасів не місце для невизначеностей або непорозумінь. Команди повинні бути чіткими і зрозумілими для всього особового складу
- е) Використання тільки затверджених методів і дотримання всіх вимог техніки безпеки. Не слід використовувати спрощені методи вони стають причиною нещасних випадків.
- f) Прибирання ділянки для знищення боєприпасів перед його залишенням. Завдання зі знищення боєприпасів вважається завершеним тільки тоді, коли ділянка очищена від усіх видів небезпек, пов'язаних з мінами / НВБ, від забруднення і сміття.

4.4. Резюме

Багато відомих нещасних випадків, які сталися під час операцій зі знищення боєприпасів, можна було б запобігти, якби було забезпечено дотримання пріоритетів і принципів, викладених вище. Офіційна посадова особа, яка здійснює керівництво операціями по знищенню боєприпасів, несе відповідальність за забезпечення дотримання цих пріоритетів і принципів, а також за безпечне проведення заходів по знищенню.

5. Повноваження на видачу дозволів на знешкодження вибухонебезпечних предметів

Відповідальність за видачу дозволу на знешкодження вибухонебезпечних предметів, включаючи ППМ, покладається на національний орган. Без попереднього схвалення з боку національного органу не допускається будь-яка операція з групового підриву ППМ. Дозвіл видається шляхом акредитації організацій зі знищення, яка надається відповідно до положень стандарту МСПМД (IMAS) 07.30.

Боєприпаси не повинні піддаватися руйнуванню без конкретного на те дозволу і інструкцій з боку національного органу. Винятки з цього правила наступні:

- а) боєприпаси, що ідентифіковані в ході спостереження або ремонтних завдань, місцевим співробітником з боєприпасів, як небезпечні; та
- боєприпаси, які не розірвалися та випадкові боєприпаси які визначені як потенційно небезпечні. (Див. МСПМД (IMAS) 09.30 ЗВНБ для більш детальної інформації).

Іноземні боєприпаси повинні бути знищені, з використанням відповідної процедури на основі раціональних перших принципів. У разі, якщо жодної процедури не існує, інструкції з їх утилізації повинні бути замовлені у національного органу. Іноземні боєприпаси не можна знищувати без спеціального дозволу і вказівки від національного органу.

ВП (Вибухонебезпечні предмети) повинні бути знищені, з використанням відповідної процедури на основі раціональних перших принципів. У разі, якщо жодної процедури не існує, інструкції з їх утилізації повинні бути замовлені у національного органу. ВП не можна знищувати без спеціального дозволу і вказівки від національного органу.

6. Методи знищення

6.1. Методи

Існує три простих методи знищення боєприпасів:

- а) Детонація.
- b) Спалювання на місці.
- с) Спалювання в печі.

Метод знешкодження, що застосовується до тих чи інших ВП, залежить від типу вибухової речовини, що їх наповнює, та їх конструкції. Тому першим кроком до визначення найбільш ефективного методу знищення ϵ ознайомлення з вибуховою речовиною, що наповнює вибухонебезпечні боєприпаси.

6.2. Детонація

Цей метод застосовується для знешкодження ВП, наповнених бризантною вибуховою речовиною (БВР). За допомогою цього методу може також знищуватися невелика кількість боєприпасів з наповнювачами іншого характеру - димовими, піротехнічними і сльозоточивими, які додаються в масу боєприпасів в ході їх великомасштабного знищення. Кількість таких боєприпасів в загальній масі боєприпасів, що знищуються, повинна складати незначний відсоток.

6.3. Спалювання на місці

Цей метод зазвичай застосовується для знищення метальних боєприпасів (в упаковці або навалом) димової, піротехнічної і сльозоточивої дії, проте він придатний також і для знешкодження деяких ППМ у пластиковому корпусі. Він може також застосовуватися в якості альтернативного методу замість методу детонації для знищення деяких видів вибухових речовин, таких як вибухові суміші (ВС), тринітротолуол (ТНТ), нітрогліцерин (НГ), які мають в якості основи порох, проте метод детонації є чистішим.

6.4. Спалювання в печі

Це особлива форма спалювання, яка може бути дозволена для знешкодження деяких видів ВП та дрібних ППМ з мінімальним вмістом вибухових речовин.

7. Розташування ділянок для знищення боєприпасів

7.1. Ділянки для знищення боєприпасів

Ділянка для знищення боєприпасів являє собою майданчик, на якому дозволено здійснювати операції зі знищення боєприпасів і вибухових речовин за допомогою методів детонації і спалювання на місці. В свою чергу такі ділянки називають майданчиками для знищення і майданчиками для спалювання, які можуть розташовуватися безпосередньо на ділянці для знищення боєприпасів.

Національний орган повинен затвердити і офіційно ліцензувати ділянки для знищення боєприпасів на території складів боєприпасів тільки після професійних технічних консультацій щодо боєприпасів. Ділянки для знищення боєприпасів можуть бути розроблені відповідною організацією по розмінуванню.

Ділянки для знищення боєприпасів розташовуються таким чином, щоб забезпечити зниження до прийнятного рівня небезпек, пов'язаних з операціями по знищенню боєприпасів. Інформація щодо захисту навколишнього середовища міститься в стандарті МСПМД (ІМАS) 10.70.

7.2. Небезпеки, пов'язані з методом детонації

До небезпек, пов'язаних з методом детонації відносяться:

- а) Вогняний спалах і теплове випромінювання. Ці фактори мають локальне поширення, але, тим не менш, є істотними. Вогняний спалах може вражати органи зору, однак червонуватий відтінок вогняного спалаху, утвореного при підриві більшості видів боєприпасів, робить таке ураження малоймовірним. Теплове випромінювання призводить до виникнення пожеж при наявності горючих матеріалів, таких як, наприклад, трава, чагарники, дерева або торфові грунти.
- b) Вибухова хвиля і шумовий ефект. Вибухова хвиля може стати причиною фізичного ураження особового складу та матеріальних збитків, але це відбувається лише в тому випадку, коли люди і спорядження не забезпечені захистом і розташовуються на відносно близькій відстані від епіцентру вибуху, наслідком якого є вибухова хвиля. Причиною фізичного знищення особового складу та матеріальних збитків найчастіше стають осколки. Більш серйозну проблему представляє шумовий ефект. На близькій відстані від епіцентру вибуху він може стати причиною ураження органів слуху, а на більш віддаленій відстані він може створювати незручності, в зв'язку з якими місцеве населення може подавати скарги.
- с) Ударна хвиля. В першу чергу від цього фактору страждають люди і спорядження, розташовані на відносно близькій відстані від епіцентру вибуху, хоча іноді через кам'янистий шар грунту її вплив може передаватися на значні відстані. Це ще одне потенційне джерело незручностей для місцевого населення і привід для подачі скарг.
- d) Осколки. Вони становлять найбільшу небезпеку. На практиці площа «Небезпечної зони» визначається максимальною дальністю розльоту осколків після вибуху. Небезпеці піддаються весь особовий склад, майно і спорядження, що знаходяться в межах розльоту осколків і не мають належного захисту.
- е) Токсичний дим і гази.

7.3. Технічні характеристики майданчиків для знищення боєприпасів

3 метою подолання наведених вище небезпек, майданчики для знищення боєприпасів повинні

відповідати наступним технічним вимогам:

- а) Ізоляція. Це найважливіша вимога. Майданчик для знищення боєприпасів повинен бути якомога більш віддалений від місця розташування особового складу і майна.
- b) Стан грунту. Грунт повинен бути відносно вільний від каменів і скельних порід, а також від торфовища, яке може загорятися під землею. Стан грунту не ϵ обов'язковою вимогою, а скоріш побажанням для підривних робіт.
- с) Відсутність небезпек, пов'язаних з виникненням побічної пожежі. Майданчики для знищення боєприпасів не повинні розташовуватися поблизу нафтопроводів і газопроводів, ліній електропередач або нафтосховищ.
- d) Відсутність радіопередавачів / радіолокаційних установок. Масштабні операції зі знищення боєприпасів, як правило, проводяться із застосуванням електричного кабелю або систем радіоуправління (СР), в зв'язку з чим вони можуть піддаватися впливу електромагнітних хвиль (ЕМХ). Відповідно, майданчики для знищення боєприпасів не повинні розташовуватися поблизу радіолокаційних установок, радіопередавачів або високовольтних ліній електропередач.
- е) Піднесена місцевість. Піднесена місцевість знижує вплив вибухової і ударної хвилі, а також сприяє дренажу ґрунту, що полегшує земляні роботи. Разом з тим, піднесена місцевість сприяє збільшенню дистанції розльоту осколків. Піднесена місцевість не є обов'язковою вимогою, а скоріш побажанням для підривних робіт

7.4. Небезпеки, пов'язані з методом спалювання на місці

Метод спалювання на місці пов'язаний з наступними небезпеками:

- а) Інтенсивне тепловиділення.
- b) Інтенсивне полум'я.
- с) Токсичні дими (в деяких випадках).

Небезпеки, пов'язані з вибуховою і ударною хвилею, а також з розлітанням осколків, відсутні за умови, що боєприпаси вигорають до детонації.

7.5. Технічні характеристики майданчиків для спалювання на місці

3 метою боротьби з цими небезпеками, майданчики для спалювання на місці повинні мати такі технічні характеристики:

- а) Відсутність небезпек виникнення побічної пожежі.
- b) Належне водопостачання.
- с) Достатній рівень ізоляції з метою попередження ураження тепловим випромінюванням або лимом.
- d) Наявність піщаних ґрунтів без яких би то не було ознак торфовищ.

Найбільш придатними ϵ ізольовані ділянки з піщаними неродючими ґрунтами, однак слід уникати розташування ділянок на крутих схилах, оскільки піднесені потоки гарячого повітря можуть переносити палаючі осколки на значні відстані.

8. Затвердження ділянок для знищення боєприпасів і стандартних оперативних процедур (СОП)

8.1. Затвердження

Офіційне затвердження (яке зазвичай називають ліцензуванням) ділянок для знищення боєприпасів, а також пов'язаних з ними СОП здійснюється національним органом до початку заходів зі знищення боєприпасів на відповідній ділянці. Таке затвердження здійснюється на основі технічних консультацій з фахівцями з питань боєприпасів і з урахуванням перерахованих далі факторів.

8.2. Посилання

По суті, все СОП є місцевою інтерпретацію нормативних правових актів, що видаються вищими органами влади. На початку кожного документа, що містить СОП, повинні перераховуватися всі такі нормативні правові акти і будь-які пов'язані з ними національні стандарти.

У документі, що містить СОП, не слід відтворювати великі розділи з інформацією, викладеною в інших документах. Замість цього слід зосередитися на детальному викладі того, яким чином слід забезпечити застосування положень цих нормативних правових актів в місцевих умовах.

8.3. Мапи та довідкові матеріали

Національному органу надаються мапи с проектами СОП. Ці матеріали містять:

- а) Загальну мапу місцевості, на якій вказується найменування і територія ділянки для знищення боєприпасів, а також координати його кордонів. Ця інформація повинна бути продубльована в тексті СОП.
- b) Великомасштабна мапа-схема ділянки для знищення боєприпасів з її детальним планом. (Приблизний схематичний план міститься в Додатку В). Ця мапа-схема включається в якості Додатку до СОП. Детальний план ділянки для знищення боєприпасів розробляється з належним урахуванням питань безпеки, а після його затвердження національним органом – не може бути змінений без відповідного затвердження з боку національного органу.

8.4. Розташування постів охорони і спостереження

Пости охорони розташовуються таким чином, щоб забезпечити контроль за всіма можливими шляхами доступу до ділянки для знищення боєприпасів. Охорона, як правило, розміщується по краях ділянки для знищення боєприпасів в укриттях, які забезпечують надійний захист від осколків. У разі відсутності таких укриттів, охорона розташовується за межами небезпечної зони.

8.5. Розмітка ділянки

Ділянки для знищення боєприпасів позначаються інформаційними стендами, що встановлюються за межами небезпечної зони на всіх можливих шляхах підходу до ділянки. Інформаційні стенди містять інформацію для місцевих жителів про цілі даної ділянки, про діючу систему попередження (системи охорони і подачі сигналів попередження), про небезпеки, пов'язані з даною ділянкою (як в період проведення операцій зі знищення боєприпасів, так і після них), а також про можливі наслідки в разі ігнорування попереджень. Інформація викладається на місцевій мові (місцевих мовах).

8.6. Розміщення мінної підривної станції

Мінна підривна станція розміщується на досить близькій відстані від місця детонації, щоб інспектор зі знищення боєприпасів мав можливість чути часткові розриви. Мінна підривна станція, як правило, розташовується в межах небезпечної зони в укритті, що забезпечує надійний захист від осколків.

8.7. Зв'язок

Надійний зв'язок має істотне значення для забезпечення безпеки. Перед початком операцій зі знищення боєприпасів встановлюються наступні лінії зв'язку:

- а) Між мінною підривною станцією і будь-якою з служб надзвичайної допомоги, наприклад, з пожежною частиною, невідкладною медичною допомогою або поліцією. Лінії зв'язку можуть встановлюватися через вищий штаб.
- b) Між мінною підривною станцією і охороною. Вона повинна також дублюватися системою подачі звукових сигналів, наприклад, за допомогою горна, сирени або свистка.

В рамках СОП міститься перелік всіх звукових сигналів і номерів телефонів, передбачених для

надзвичайних обставин, а також викладаються вимоги про повідомлення про нещасні випадки.

8.8. Гранична потужність вибухів

Для кожної ділянки для знищення боєприпасів встановлюється гранична потужність вибухів. Цей рівень визначається двома основними факторами:

- а) Максимальна дальність розльоту осколків. Цей фактор визначає площу небезпечної зони, і всі особи і обладнання повинні або знаходитися за межами цієї зони, або розташовуватися в укриттях, які забезпечують надійний захист від ураження осколками. Небезпечна зона розташовується в межах периметра ділянки для знищення боєприпасів. Тому розміри ділянки для знищення боєприпасів і визначають граничну потужність вибухів. Не допускається відкрита детонація боєприпасів з вмістом чистої вибухової речовини (ЧВР) понад установлений граничний рівень, коли осколки можуть розлітатися за межі периметра ділянки для знищення боєприпасів.
- b) Ударна хвиля і шумовий ефект. Слід визначити «прийнятний» для місцевого населення рівень впливу на людей і їх майно ударної хвилі і шумового фактора. Це може привести до встановлення більш низької граничної потужності вибухів, ніж передбачається максимальною дальністю розльоту осколків.

Існують наступні методи визначення граничної потужності вибухів для нових ділянок для знищення боєприпасів:

- с) На основі технічних консультацій з операторами ЗВОП або фахівцями з боєприпасів.
- d) На основі проведення випробувальних вибухів по знищенню боєприпасів з метою визначення небезпечної зони розльоту осколків, а також прийнятних рівнів ударної хвилі і шумового ефекту. Слід розмістити спостерігачів, які повинні постійно підтримувати зв'язок з пунктом вибуху, в потрібних укриттях, розташованих по периметру ділянки для знищення боєприпасів, а також в інших стратегічно важливих точках і здійснити серію пробних детонацій, з кожним разом поступово підвищуючи вміст ЧВР. Після кожної детонації слід провести звірку даних зі спостерігачами та припинити випробування після того, як спостерігачі доповідатимуть про падіння осколків в безпосередній близькості від них або про досягнення місцевого «прийнятного» рівня.

Примітка: Для визначення радіуса небезпечної зони розльоту осколків можна використовувати також допоміжний інструментарій МСПМД (ІМАS) для визначення небезпечних зон, який міститься на веб-сайті МСПМД (ІМАS) та CD дисках.

Кінцевим результатом таких пробних вибухів ϵ визначення граничного рівня потужності вибухів, який буде забезпечувати, щоб:

- е) особи, які перебувають поза укриттям на кордоні ділянки для знищення боєприпасів, не наражалися на небезпеку ураження ударною хвилею і осколками. Вони також не повинні наражатися на небезпеку ураження токсичними димами незалежно від напрямку вітру;
- f) була виключена можливість ураження людей або заподіяння шкоди майну за межами периметра ділянки для знищення боєприпасів;
- g) шумовий ефект і ударна хвиля підтримувалися на прийнятному рівні.

У тих випадках, коли на ділянці для знищення боєприпасів передбачається здійснювати знищення боєприпасів за допомогою декількох методів, таких, наприклад, як спалювання на місці, відкрите знищення, знищення за допомогою білого фосфору (БФ) або піротехнічне спалювання, для кожного такого методу встановлюється окремий майданчик, для якого відповідно визначається свій граничний рівень потужності вибухів.

8.9. Обмеження особового складу

Кількість присутніх осіб при виконанні операцій по знищенню повинна бути мінімальною і відповідати вимогам щодо забезпечення безпеки і ефективності. Деякі завдання виконуються згідно з обов'язковими вимогами про мінімальну кількість особового складу, які повинні включатися в

детальні процедури, що регулюють виконання цих завдань.

8.10. Глядачі

Глядачі допускаються тільки на офіційні демонстраційні вибухи. До початку демонстраційних вибухів глядачі (або їх організації) повинні підписати стандартний документ про звільнення від відповідальності. У Додатку С до МСПМД (ІМАS) 10.20 міститься процедура поводження з відвідувачами ділянок, де проводиться розмінування, яку можна адаптувати і до відвідувачів ділянок по знищенню боєприпасів.

8.11. Порядок несення вартової служби

Як правило, ці положення містяться в Додатку до СОП ділянки для знищення боєприпасів і охоплюють такі питання:

- а) Вимоги щодо зв'язку.
- b) Обов'язки вартової служби.
- с) Вимоги щодо інструктажу.

8.12. Заходи протипожежної безпеки

Всі запалювальні матеріали і курильні приналежності (які зазвичай знаходяться під забороною) зберігаються у керівника операцій зі знищення боєприпасів в спеціальному контейнері, закритому на замок. Куріння допускається лише в установленому для цієї мети місці, віддаленому від місця розташування всіх вибухових речовин, і протягом часу, який визначається за рішенням керівника операцій зі знищення боєприпасів.

Організації зі знищення боєприпасів встановлюють і підтримують заходи протипожежної безпеки і СОП, які повинні ґрунтуватися на загальних принципах, що містяться в Додатку D до МСПМД (IMAS) 10.50.

8.13. Приймання їжі і води

При прийманні їжі і води необхідно стежити за тим, щоб не допустити потрапляння в організм людини разом з їжею і водою частинок вибухових або отруйних речовин. У разі необхідності, керівник операцій зі знищення боєприпасів повинен забезпечувати, щоб перед прийомом їжі і в перервах для споживання прохолодних напоїв особовий склад ретельно мив руки.

8.14. Дисципліна на транспорті

Охоплюються наступні положення:

- а) Здійснення підготовки встановлених шляхів пересування транспортних засобів (переважно з твердим покриттям), які не повинні перетинати лінії прокладки пускового кабелю або телефонного зв'язку, якщо ці лінії не прокладені під землею і не забезпечені надійним захистом.
- b) Не допускається наближення будь-яких транспортних засобів на відстань ближче 30 метрів до шурфів для видалення боєприпасів або до розпакованих і підготовлених до знищення боєприпасів.
- с) Вантажно-розвантажувальні роботи на транспортному засобі здійснюються при вимкненому двигуні.
- d) При здійсненні операцій зі знищення боєприпасів, транспортні засоби розташовуються в установленому місці для стоянки автомобілів, що знаходиться за межами небезпечної зони.
- е) Розподіл вантажів. Необхідно використовувати окремі транспортні засоби для перевезення придатних до вживання вибухових речовин і матеріалів, та для перевезення запасів боєприпасів, призначених для знищення. Призначається особа, яка несе відповідальність за вантажно-розвантажувальні роботи.

8.15. Форма одягу

При виконанні деяких видів завдань по знищенню боєприпасів потрібен спецодяг, характер якого детально викладається в СОП. У всіх інших випадках форма одягу визначається метеорологічними умовами. Зокрема, форма одягу вартових повинна забезпечувати належний захист від негоди.

8.16. Запобіжні заходи, притаманні конкретній ділянці для знищення боєприпасів

Такі заходи можуть включати:

- а) Обов'язкове використання навушників членами групи підриву боєприпасів, якщо цього вимагають потужність заряду і близька відстань від пункту виробництва вибуху до місця детонації.
- b) Встановлення обмежень на знищення і спалювання білого фосфору в тих випадках, коли сила і напрям вітру можуть сприяти переміщенню диму в небажаний район.

8.17. Процедури підготовки і реагування у зв'язку з нещасними випадками

Всі вимоги щодо підготовки в зв'язку з нещасними випадками на ділянці для знищення боєприпасів реалізуються відповідно до вимог, що містяться в МСПМД (IMAS) 10.40 про медичне забезпечення операцій з розмінування. Це включає документацію про процедуру надання медичної допомоги в СОП ділянки для знищення боєприпасів.

Передбачається виконання наступної процедури в зв'язку з нещасним випадком:

- а) Реалізація плану надзвичайних дій у зв'язку з виникненням нещасних випадків, припинення операцій зі знищення боєприпасів і забезпечення безпеки при проведенні операцій зі знищення будь-яких підготовлених для утилізації боєприпасів.
- b) Надання доповіді про інцидент вищому керівництву, забезпечення збереження місця, на якому стався нещасний випадок, і фіксування всіх деталей, які можуть виявитися корисними для подальшого розслідування (див. МСПМД (IMAS) 10.60).
- с) Приведення в безпечний стан і пакування всіх боєприпасів і вибухових речовин, які були розпаковані і підготовлені до знищення. Роздільне утримання осіб, що мають відношення до нещасного випадку, до початку розслідування.

8.18. Ведення обліку і складання доповідей

На постійній основі ведеться щоденний журнал обліку операцій зі знищення боєприпасів. Він заповнюється щодня і підписується особою, яка відповідає за проведення операцій зі знищення боєприпасів.

9. Планування та підготовка

На першому етапі має бути підготований список вибухонебезпечних предметів, що підлягають знищенню. Список обмежується тільки тими вибухонебезпечними предметами, знищення яких було схвалено національним органом. Не слід включати в нього предмети до отримання такого схвалення.

Вибір найбільш відповідного методу і місця для знищення боєприпасів:

- а) Якщо перелік обмежений невеликою кількістю предметів з низьким вмістом ЧВР, то слід використовувати місцеву ділянку для знищення боєприпасів (з низьким граничним рівнем потужності вибухів).
- b) Якщо перелік містить більш значну кількість вибухонебезпечних предметів з вмістом ЧВР, що перевищує граничний рівень потужності вибуху для місцевої ділянки по знищенню боєприпасів, то операції по знищенню боєприпасів повинні проводитися на більш віддаленій ділянці для знищення боєприпасів з більш значним граничним рівнем потужності вибухів.

- Вибір таких ділянок повинен здійснюватися завчасно.
- с) Визначення найбільш відповідного методу видалення кожного типу боєприпасів з метою забезпечення надійного та безпечного знищення всіх таких вибухонебезпечних предметів та їх наповнювачів. Це вимагає знання конструкції кожного такого вибухонебезпечного предмету.
- d) Визначення типу і кількості придатних вибухових речовин, необхідних для забезпечення знищення боєприпасів.
- е) Розбивка переліку вибухонебезпечних предметів на окремі серії.
- f) Забезпечення того, щоб загальний рівень ЧВР в кожній серії (включаючи робочу вибухову речовину, що використовується для знищення боєприпасів), не перевищував граничний рівень потужності вибухів для даної ділянки зі знищення боєприпасів.
- g) Розподіл вибухонебезпечних предметів з високою потужністю (зокрема боєприпасів з високою питомою вагою БВР, наприклад протитанкових мін (ПТМ)) між різними серіями з метою підвищення ефективності дії придатних для експлуатації вибухових речовин, які використовуються для знищення боєприпасів. Поєднання різних вибухонебезпечних предметів в рамках серії буде впливати на вибір методу знищення боєприпасів.

Підготовка наказу по знищенню і складання програми знищення боєприпасів, які містять такі дані:

- а) Дата, час і місце знищення боєприпасів.
- b) Конкретні функції особового складу, який входить до групи зі знищення боєприпасів.
- с) Перелік ППМ і інших боєприпасів, що підлягають знищенню.
- d) Перелік придатних для експлуатації вибухових речовин і матеріалів, необхідних для знищення боєприпасів.
- e) Поділ операцій зі знищення боєприпасів на серії і визначення майданчиків на ділянці для знищення боєприпасів.
- f) Організація системи зв'язку.
- Забезпечення заходів безпеки та допоміжних дій на випадок надзвичайних обставин.
- h) Забезпечення заходів адміністративного характеру (забезпечення житлом, продуктами харчування, транспортом).
- і) Дорожнє забезпечення, в разі необхідності.
- Складання переліку необхідних запасів. Дублювання будь-яких істотно важливих предметів.

Надання інформації про операції зі знищення боєприпасів, відповідно до вимог, національним органам влади, місцевим органам влади, місцевим громадам і будь-яким допоміжним структурам (наприклад, лікарням).

Перевірка стану запасів і обладнання з точки зору їх придатності, перевірка вибухових речовин, а також, в міру можливості – боєприпасів, що підлягають знищенню.

Проведення інструктажу особового складу, який бере участь в операції зі знищення боєприпасів.

10. Виконання завдань по знищенню боєприпасів

Для виконання конкретних завдань по знищенню боєприпасів, в місцевих технічних інструкціях повинні міститися детальні вказівки з цих питань.

Процедури здійснення контролю за діяльністю, спрямованою на знищення боєприпасів на ділянці для знищення боєприпасів, викладені в Додатку С.

Додаток А (Нормативні) Довідкові документи

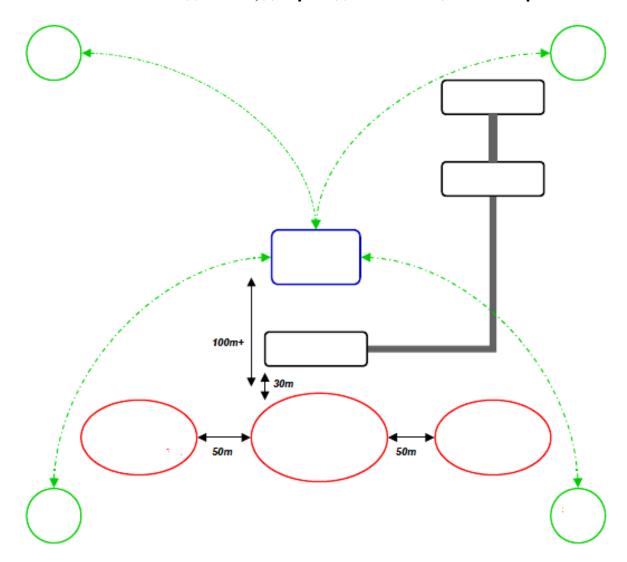
Нижчезазначені нормативні документи містять положення, які, шляхом посилання в цьому тексті, являють собою положення цієї частини стандарту. Для датованих документів, на які даються посилання, подальші поправки або зміни до будь-якої з таких публікацій не застосовуються. Проте сторони угод, які ґрунтуються на цій частині стандарту, заохочуються до того, щоб дослідити можливість застосування найновіших видань зазначених нижче нормативних документів. У разі недатованих документів, використовується останнє видання нормативного документа, на який дається посилання. Члени ISO і МЕК ведуть реєстри чинних на даний момент стандартів ISO або ЄС:

- а) МТНБ 10.10 Знищення та демілітаризація;
- МСПМД (IMAS) 04.10 Глосарій термінів, визначень і скорочень з питань протимінної діяльності:
- с) МСПМД (ІМАЅ) 07.30 Акредитація організацій та операцій з розмінування;
- d) МСПМД (IMAS) 09.30 Знешкодження вибухонебезпечних предметів;
- e) МСПДМ (IMAS) 10.10 Безпека і гігієна праці загальні вимоги;
- f) МСПМД (IMAS) 10.20 Безпека і гігієна праці безпека на ділянці, де проводиться розмінування;
- g) МСПМД (IMAS) 10.40 Безпека і гігієна праці медичний супровід робіт з розмінування;
- h) МСПМД (IMAS) 10.50 Безпека і гігієна праці при зберіганні, транспортуванні і завантажувально-розвантажувальних операціях вибухових речовин;
- i) МСПМД (IMAS) 10.60 Безпека і гігієна праці звітування та розслідування нещасних випадків при розмінуванні;
- j) МСПМД (IMAS) 10.70 Безпека і гігієна праці захист навколишнього середовища;
- к) МСПМД (ІМАЅ) 11.10 Інструкція по знищенню запасів протипіхотних мін;
- 1) ТП (TN) 10.20-01/2001 Оцінка вибухонебезпечних районів.

Потрібно використовувати останню версію (видання) цих довідкових документів. Центр ЖМЦГР зберігає копії всіх довідкових документів, які використовуються у цьому стандарті. Реєстр найновіших версій / видань стандартів, настанов і довідкових документів МСПМД (IMAS) ведеться ЖМЦГР і з ним можна ознайомитися на веб-сайті МСПМД (IMAS) (http://www.mineactionstandards.org/). НОПМД, працедавці та інші зацікавлені органи й організації повинні отримати їх примірники, перш ніж розпочинати програми протимінної діяльності.

Додаток В (Інформативний)

Схематичний план ділянки, де проводиться знищення боєприпасів

Додаток С (Нормативний)

Контроль за операціями по знищенню боєприпасів

С.1 Після прибуття на ділянку до початку проведення операцій зі знищення боєприпасів

С.1.1. Запалювальні матеріали і курильне приладдя

Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів, вводить обмеження на використання запалювальних матеріалів і курильних приладь і інформує весь особовий склад про організацію перерв для куріння.

С.1.2. Інструктаж і перелік особового складу

Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів:

- а) здійснює перевірку переліку особового складу і проводить інструктаж всього особового складу щодо поставленого завдання. Це включає також і проведення інструктажу з питань безпеки та допоміжних заходів при надзвичайних обставинах;
- b) формує медичний пункт, в якому розташовуються весь медичний персонал і все медичне обладнання. Якщо медичний пункт знаходиться в межах небезпечної зони, то він розташовується в укритті, що забезпечує надійний захист від осколків;
- с) інструктує вартову службу стосовно їх обов'язків і вимог щодо зв'язку. Виставляє пости охорони і розміщує попереджувальні знаки або символи;
- d) ретельно розмічає маршрути руху транспортних засобів і особового складу; та
- е) ретельно розмічає автостоянки. Під час проведення операцій зі знищення боєприпасів всі транспортні засоби розміщуються на автостоянці за межами небезпечної зони.

С.1.3. Перевірка заходів безпеки

Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів:

- а) здійснює перевірку ліній зв'язку з вищим керівництвом, зовнішніми допоміжними установами та охороною;
- b) здійснює перевірку того, щоб шляхи пересування транспортних засобів були вільні від будь яких небезпечних предметів, і щоб ці предмети були вилучені в разі їх виявлення. Така перевірка здійснюється перед початком операцій зі знищення боєприпасів і після знищення кожної серії боєприпасів;
- с) забезпечу ϵ , щоб шляхи пересування транспортних засобів не перетинали пускові кабелі, якщо не забезпечено надійне розміщення таких кабелів під землею:
- призначає черговий транспортний засіб. Цей транспортний засіб оснащується носилками і ковдрами. Протягом всієї операції зі знищення боєприпасів він повинен бути в постійній готовності до евакуації поранених і постраждалих;
- е) якщо операція зі знищення боєприпасів пов'язана з їх спалюванням або якщо існує небезпека виникнення пожежі, то забезпечує наявність на ділянці для знищення боєприпасів належних засобів боротьби з вогнем (особовий склад та обладнання):
- f) здійснює перевірку траншей для знищення боєприпасів (там, де вони є) на наявність будь-яких небезпечних предметів, а в разі їх виявлення організовує їх видалення. Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів, здійснює перевірку наявності небезпечних предметів до початку проведення операцій зі знищення боєприпасів і після знищення кожної серії боєприпасів. Дана особа встановлює безпечний шлях підходу до траншей (використовуючи, в разі необхідності, в якості сходинок мішки з піском) і забезпечує стабільність і безпеку в робочих зонах;
- g) забезпечує, щоб особовий склад не ходив і не стояв по краях ровів; та

h) там, де це доречно, наприклад, при роботі з вибуховими речовинами на базі нітрогліцерину, забезпечує установку умивальників та інструктує весь особовий склад, який працює з такими вибуховими речовинами, ретельно мити руки перед прийомом їжі і вживанням води.

С.1.4. Розвантажування боєприпасів

Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів:

- а) віддає наказ на розвантаження боєприпасів. Придатні та непридатні для використання боєприпаси зберігаються окремо. Спеціально призначена особа здійснює контроль за веденням обліку та готує документи по кожній серії знищених боєприпасів;
- b) забезпечує, щоб транспортні засоби пересувалися по дорогах з твердим покриттям. У разі необхідності встановлює для особового складу «сходи» з мішків з піском:
- с) забезпечує, щоб транспортні засоби не наближалися на відстань ближче 30 метрів до траншей для знищення боєприпасів або до розпакованих боєприпасів або вибухових речовин; та
- забезпечує, щоб вантажно-розвантажувальні роботи проводилися при вимкненому двигуні.

С.2 Під час операції зі знищення

С.2.1 Контроль і нагляд

Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів, має право здійснювати контроль і нагляд за всіма видами діяльності. Його/Її відповідальність не обмежується тільки певними видами діяльності тієї чи іншої групи або в тому чи іншому районі на шкоду іншим групам або районам.

Особа, призначена здійснювати контроль за забезпеченням обліку і за результатами знищення кожної серії боєприпасів, також має право організувати охорону боєприпасів, що підлягають знищенню, а також вибухових речовин.

С.2.2 Запобіжні заходи

С.2.2.1 Загальні положення

Слід дотримуватись усіх запобіжних заходів.

С.2.2.2 Підготовка до знищення або спалюванню на місці

Для розпакування і підготовки боєприпасів і вибухових речовин підбираються безпечні місця далеко від краю траншей. Підготовка придатних і непридатних для використання боєприпасів і вибухових речовин здійснюється в роздільних місцях:

- а) після розпакування чутливих предметів слід забезпечити їх захист. Не слід наступати на боєприпаси або вибухові речовини або переступати через них, причому це відноситься також і до детонуючого шнуру;
- b) під час підготовчих робіт не слід забруднювати зони підготовки вибухових речовин залишками вибухових речовин;
- с) слід безпечним чином забезпечити видалення всіх забруднених вибуховими речовинами матеріалів; та
- d) у міру можливості, не слід укладати пакувальні матеріали в штабелі для знищення боєприпасів і вибухових речовин. Всі зайві пакувальні матеріали підлягають перевірці на предмет відсутності в них вибухових речовин (ВВР) і видаленню в центральний пункт збору тари.

Обрізки та штабеля боєприпасів і вибухових речовин слід розміщувати в траншеях таким чином, щоб звести до мінімуму вплив вибуху і розльоту осколків та відламків і не допустити їх потрапляння в чутливі райони.

Перед знищенням кожної серії боєприпасів і вибухових речовин слід провести випробування пускових кабелів.

С.2.2.3 Форма штабелю

При здійсненні операцій зі знищення боєприпасів і вибухових речовин форма штабелю повинна забезпечувати:

- а) використання мінімального обсягу придатних для використання вибухових речовин для забезпечення повного знищення вибухонебезпечних предметів які підлягають утилізації;
- b) найбільш ефективне використання вибухових наповнювачів предметів з метою їх руйнування;
- с) правильне поєднання боєприпасів великої і малої потужності в змішаних штабелях;
- d) недопущення утворення повітряних просторів між окремими вибухонебезпечними предметами та збереження мінімальної кількості металу або іншого матеріалу між бойовими зарядами;
- e) достатню стабільність і достатнє укриття штабелів і їх детонаційних ланцюгів, щоб на них не могли вплинути детонації, здійснювані в інших траншеях; та
- f) недопущення укладання безпосередньо на штабелі боєприпасів і вибухових речовин земляного грунту навалом. Слід ущільнювати траншеї мішками з піском, оскільки це сприяє вилученню часткових зарядів.

С.2.2.4 Підготовка детонуючого шнуру

Слід забезпечити, щоб детонуючий шнур:

- а) розташовувався якомога пряміше, і через нього не переїжджали транспортні засоби;
- b) мав з'єднання, захищені клейкою стрічкою на ширину не менше 100 мм, і вільні кінці завдовжки не менше 300 мм. Зрізані кінці повинні бути захищені клейкою стрічкою, щоб не допустити проникнення в них вологи, уникнути втрати розпакованих вибухових речовин і знизити тим самим небезпеку осічки вибуху в зв'язку з низькою якістю детонуючого шнура; та
- с) усі з'єднання повинні розташовуватися за межами траншеї, а силовий провід повинен виходити за межі не менше, ніж на два метри. Це полегшує роботу з усунення причин осічок.

С.2.2.5 Інструменти та вибухові речовини

Інструменти і вибухові речовини розміщуються в окремих ящиках, що мають відповідне маркування. Не допускається перенесення людьми будь-яких предметів без упаковки. Підривники розміщуються в щільно закритих металевих ящиках, позначених відповідним маркуванням.

С.3 На завершальному етапі робіт

Особа, відповідальна за проведення операцій зі знищення боєприпасів:

- а) здійснює огляд ділянки для видалення боєприпасів і переконується в тому, що вона вільна від будьяких небезпечних компонентів, а також від будь-якого сміття;
- b) забезпечує, щоб знову була проведена перевірка порожньої тари і пакувальних матеріалів, щоб вони були опечатані, і на них була нанесено маркування, що вказує, що вони ВВР;
- с) проводить звірку запасів боєприпасів і вибухових речовин, що залишилися з обліковими даними, що стосуються знищених боєприпасів і вибухових речовин. Забороняє особовому складу залишати дільницю для знищення боєприпасів і вибухових речовин до тих пір, поки не будуть задовільно розслідувані і пояснені причини виявлених розбіжностей;
- приймає заяву від кожного члена групи по знищенню про те, що у них немає ніяких вибухових речовин, боєприпасів або інших речей, перш, ніж вони покинуть територію ділянки для знищення боєприпасів і вибухових речовин; та
- е) заповнює і підписує журнал операцій зі знищення боєприпасів і вибухових речовин.

Реєстр поправок

Внесення поправок до МСПМД (IMAS)

Серія стандартів МСПМД (IMAS) підлягає офіційному перегляду на трирічній основі, проте це не виключає внесення поправок в межах цих трирічних періодів з причин операційної безпеки й ефективності або ж для редакційних цілей.

При внесенні поправок до цього МСПМД (IMAS), їм надається номер, а дата і загальна інформація про відповідну поправку відображаються у нижченаведеній таблиці. Поправка також буде вказана на титульній сторінці МСПМД (IMAS) шляхом її зазначення під датою видання і фразою *«містить поправку номер(-и) І тощо»*.

Після завершення офіційного перегляду кожного МСПМД (IMAS) можуть випускатися нові видання. Поправки аж до самої дати нового видання будуть внесені до нового видання і таблиця реєстру поправок буде очищена. Після цього реєстрація поправок почнеться знову до того часу, поки не буде проведено новий перегляд.

Версіями МСПМД (IMAS) з найпізнішими поправками ϵ версії, розміщені на веб-сайті МСПМД (IMAS) за адресою www.mineactionstandards.org.

Номер	Дата	Інформація про поправку				
1	1 грудня 2004 року	3 міни форматування тексту. Незначні зміни у редагуванні тексту. 3 міни, внесені в терміни, визначення та скорочення, в міру необхідності, з метою забезпечення відповідності цього стандарту зі стандартом МСПМД (IMAS) 04.10.				
2	23 липня 2005 року	1. Додаток В: зміна визначення терміна «Знешкодження вибухонебезпечних предметів (ЗВП)» з метою приведення його у відповідність з визначенням в стандарті МСПМД (ІМАS) 04.10.				
3	01 серпня 2006 року	1. Незначні зміни/доповнення в першому та другому параграфі передмови.				
4	03 грудня 2009 року	 Поновлення адреси ЮНМАС. Незначні зміни в п. 6.9 у гендерних питаннях. Незначні зміни в питаннях касетних боєприпасів. Додання довідкового документу МСПМД (IMAS) 10.70. Нумерація п. 6.1, 7.1 та 8.1. Додавання визначення вибухонебезпечні боєприпаси разом з ППМ для застосування стандарту МСПМД (IMAS) до усіх вибухонебезпечних предметів, включаючи касетні боєприпаси. Видалення Додатку В. Терміни, визначення та скорочення. Зміна Додатку С на В та D на С. Посилання на Додатки оновлені, 				
5	20 вересня 2012 року	1. Додавання стандарту МТНБ 10.10 як довідкового документу. 2. Незначні зміни в Розділі 5 у повноваженнях на знищення боєприпасів. 3. Незначні типографічні зміни.				
6.	01 червня 2013 року	1. Переглянуто під впливом нового стандарту МСПМД (IMAS) з земельних питань. 2. Номер поправки та дата включені в назву та заголовок.				